

Pionirji v Gorenji Trebuši

Osnovna šola Prežihov Voranc že vrsto let sodeluje z osnovno šolo v Gorenji Trebuši. To je raztresena, odmaknjena primorska vas, kjer je bil slovenski rod v zgodovinskih preizkušnjah neomajen. Osvobodilni boj so sprejeli z odprtimi srci, vsi do zadnjega so podpirali partizane, izdajalca ni bilo med njimi.

V okviru jugoslovanskih pionirskih iger so pionirji iz Ljubljane obiskali to legendarno partizansko vas, kjer je bil 1943. leta v Skokovi domačiji ustanovljen IX. korpus. Desetim pionirjem osnovne šole Prežihov Voranc se je pridružilo deset pionirjev iz osnovne šole Majde Vrhovnik. Pionirji so Trebušanom predali slike in še nekaj manjših daril. Bili pa so žalostni, ker zaradi slabega vremena niso mogli pomagati vaščanom pri delu na kmetijah. Toda nič ni izgubljeno — še bodo prišli pionirji v prijazno Gorenjo Trebušo in takrat bodo nove prilžnosti, da bi opravili zamujeno.

Na fotografiji: pobratenje pionirskih praporov. (V. J.)

Razprava o usmerjenem izobraževanju

Prispevek mladine

Po zaključku javne razprave o predlogu preobrazbe srednjega šolstva v usmerjeno izobraževanje, bomo nujno morali oceniti našo angažiranost v zvezi s vzpodbujanjem razprave, seznanjanje mladih z osnovnimi izhodišči, načeli in zahtevami predlaganega sistema.

Ob vsem tem ne smemo pozabiti dejstva, da je prav mladinska organizacija v preteklem obdobju opozarjala na nekatere nevarne oblike in metode vzgojnoizobraževalnega dela. Zahtevala je, da se marsikje prenatrpana učna vsebina reducira v smislu posredovanja takšnega znanja in informacij, ki jih terjajo sodobne in prihodnje potrebe človeka in združenega dela. Te in še številne druge pomanjkljivosti so dobile svoj odraz in odločno zahtevo po preobrazbi vzgojnoizobraževalnega sistema v dokumentih 10. kongresa ZKJ.

Zahteva, da mora združeno delo prevzeti neposredno odgovornost za politiko vzgoje in izobraževanja, za vključevanje v delo tistih, ki si pridobivajo izobrazbo na vseh ravneh usmerjenega izobraževanja, nas je vzpodbudilo k organiziranju seminarjev in posvetov za mlade iz šol in delovnih organizacij. Preko teh oblik smo želeli mlade seznaniti z idejno in vsebinsko zasnovo predloga preobrazbe vzgojno izobraževalnega sistema. Začetnemu posvetu, kjer so bili predsedniki OO ZSMS, delegati v OK in člani organov in teles OK ZSMS, Lj.-Center so sledili posveti mladih prosvetnih delavcev in mentorjev mladinske organizacije.

Neposredno pred zaključkom razprave so bili sklicani trije posveti, in sicer: Posvet mladih s področja gradbeništva in komunalnih dejavnosti, kjer je imel uvodno besedo tov. Marjan Rajner, predsednik družbenopolitičnega zbora v občini Lj.-Center; posvet mladih s področja gostinskih in trgovinskih dejavnosti, kjer je podal uvodne misli tov. Zbrizaj Danilo, direktor gostinskega šolskega centra ter posvet mladih s področja zdravstvenih dejavnosti, kjer se je vabilu prijazno

odzvala tov. Blaha Tilka, sekretarka rep. sind. sveta za kulturo, izobraževanje in znanost. Slednji posvet je odpadel, ker se mladi s tega področja dejavnosti posveta sploh niso udeležili, razen nekaterih učencev srednjih medicinskih šol.

Nujno bo treba na vprašanje, kateri so vzroki za neodzivnost mladih iz osnovnih organizacij ZSMS v Kliničnem centru, najti odgovor. Prepričana sem, da bodo nanj najboljše in najhitreje odgovorili člani ZSMS v Kliničnem centru, predvsem pa mladi člani ZK.

V razpravah, ki so sledile v uvodnih besedah in obrazložitvam, je sledila razprava, na kateri so mladi iz delovnih organizacij poudarjali njihovo nezadostno pripravljenost pri vključevanju v združeno delo vzgojnoizobraževalnih ustanov.

Ure in ure, namenjene procesu pridobivanja praktičnega znanja, so zavržene s kupovanjem malic, čiščenjem delovnih prostorov, nadomeščanjem obolenih delavcev, kjer brez mentorskega dela učenec opravlja določeno fazo delovnega procesa, ne da bi spoznal celotni delovni proces ter samoupravno organiziranost delovne sredine.

Postavili so vprašanje v zvezi z vključevanjem mladih drugih republik v naš sistem usmerjenega izobraževanja. Mlade iz delovnih organizacij je zanimalo, kako si bodo tisti, ki so si že pridobili določeno strokovno usposobljenost, vključili v ta sistem.

Odkrito in zaskrbljeno so se spraševali o tem, kako bomo uspeli zagotoviti materialne pogoje za prehod v usmerjeno izobraževanje.

V nobenem primeru pa ne smemo dovoliti, da bi se z nadaljnjim uveljavljanjem preobrazbe usmerjenega izobraževanja ukvarjali le pedagoški strokovnjaki in pedagoški delavci v vzgojnoizobraževalnih ustanovah. Še bolj kot doslej mora postati to področje družbenih dejavnosti skrb vseh občanov, delavcev, in ne nazadnje mlade generacije v celoti.

KALČINA LIANA

S skupne seje predsedstev občinske konference SZDL in občinskega sveta ZSS Ljubljana Center

Trgovina naj raziskuje tržišče

V občini Center, kjer je med najpomembnejšimi vejami gospodarstva prav trgovina, je bilo tej na seji posvečeno največ besed, pa tudi kritike. Tako je bilo podano mnenje, da je treba trgovino obravnavati v dveh skupinah in to take, ki so neposredna vez med proizvajalcem in potrošnikom, takorekoč prodajni servis gospodarstva, in ki prevzema tudi svoj del rizika v tej verigi, dalje zunanja trgovina, ki industriji plasira njene izdelke na zunanje tržišče, prav tako pa le-te s svojim strokovnim kadrom in izkušnjami pri prodaji ter raziskavami na tržišču opozarjajo proizvajalca na neustrezne izdelke in svetujejo pri preusmeritvi na konjunkturnejše. To, zdravo trgovinsko dejavnost, je prav gotovo potrebno podpirati in ji ob njenem delu nuditi pomoč. V drugo skupino pa naj bi spadali vsi mogoče posredniki in samo uvozne trgovinske organizacije, katerih dejavnost sloni pretežno le na prenašanju vrednosti blaga s papirja na papir, pri tem pa dodajajo svoje marže in na tak način nepotrebno dražijo izdelke, da postajajo nekonkurenčni v primeri s tistimi, ki prihajajo do potrošnika brez take »pomoči«.

»Število industrijskih enot se v občini Ljubljana Center nezadržno krči, tiste, ki pa so še ostale, se trdovratno oklepajo proizvodnje artiklov, katerih tržišče ne potrebuje več ali pa vsaj ne toliko, kot jih izdelajo, to pa ustvarja zaloge neprodanega blaga pri teh proizvajalcih in kar je še usodnejše, veže znatna obratna sredstva. Tak je primer Vege, Roga, Angore, Krima in še nekaterih.

Prav tako je problematična izredno velika razdrobljenost trgovine v naši občini, kjer je mnogo malih trgovinic, ki so praktično brez pomembnejših obratnih sredstev, zaradi česar ne morejo ustvariti niti normalno potrebne zaloge blaga, niti širše izbire, so praktično brez

možnosti zbiranja sredstev za akumulacijo in s tem za razširitev delovanja, saj jim »viške« pobere visoka režija, in kot tretje, v večini primerov nimajo niti ustreznega strokovnega kadra, je na poglavitne krivice za nič kaj rožnat položaj gospodarstva v občini pokazal predsednik IS, Miro Samardžija.

Da bi usposobili gospodarstvo za smelejše naloge, je potrebno, da se vse majhne, predvsem trgovinske enote, združijo ali pa priključijo k že obstoječim večjim. Tako bo z združevanjem sredstev, ki jih ima vsaka posamezna pre malo, lahko šli v nove investicije, predvsem izgradnjo novih prodajnih objektov, saj so sedaj v

Ljubljani mnoga nova naselja brez njih.

V razpravi je bilo tudi kritično ocenjeno nespoštovanje tako družbenih dogovorov kot samoupravnih sporazumov. Predvsem se je prekomerno, iznad dogovorjenih meril, povečalo zaposlovanje, zaradi česar prihaja le do ekstenzivnega povečevanja delovanja. To je problematično v gradbeništvu (10 odstotkov), obrti (5 odstotkov) in v trgovini in gostinstvu (4 odstotke), čeprav v globalu v gospodarstvu znesle le 1 odstotek, izredno pa se je povečalo število zaposlenih v negospodarskih dejavnostih.

Prav tako so se v nekaterih delovnih organizacijah povišali osebni dohodki in to od 0,3 pa celo do 85,8 odstotka nad dogovorjeno stopnjo povečanja. Teh organizacij je v Centru 27.

Prisotni so zavzeli stališče, da je potrebno takoj aktivirati za to ustanovljene komisije, ki naj, v skladu s sankcijskimi določbami, navedenimi v dogovorih in aktih, temu ustrezno ukrepajo.

Da bi normalizirali stanje, je bila sprejeta zahteva, da se preveri izvrševanje že lani sprejetih stabilizacijskih ukrepov, predvsem za povečevanje produktivnosti, zmanjševanja zalog pri proizvajalcih in zmanjševanja nelikvidnosti in ureditev ostalih pogojev, potrebnih za normalno delovanje gospodarstva.

V nadaljevanju politično ekonomskega ocenjevanja zaključnih računov za leto 1975, ki je bila osrednja točka dnevnega reda te seje, je bilo predlaganih še vrsta konkretnih predlogov predvsem s področja racionalnejših pristopov pri delu, tako združevanja strokovnih služb, boljšega in hitrejšega pregleda nad tekočim stanjem in podobno.

MJ

Sindikati in družbena prehrana

Kakšni topli obroki

Povprečna slovenska delavska družina (torej trije člani) porabi mesečno nekaj manj kot 40 odstotkov svojih prejemkov za hrano, kar ob vzporedni ugotovitvi, da realni osebni dohodki zadnjih pet let krepko nazadujejo, pomeni precejšnjo obremenitev družinskega proračuna. Zato je toliko bolj razumljiva pobuda slovenskih sindikatov, da v srednjeročnem planu o temeljih razvoja SR Slovenije do 1980. leta zagotovijo ustrezno mesto in dogovorjene cilje tudi za področje družbene prehrane.

Skrb sindikatov je vsa zadnja leta, odkar smo s sindikalno listo »uzakonili« organiziranje družbene prehrane, usmerjena k boljšemu življenjskemu standardu in večji socialni varnosti delavcev, k čemer naj bi po svoje prispevala tudi prehrana med delom. Družbena prehrana mora dobiti ustrezno mesto pri povezovanju na vseh področjih agroživilstva, posebno še, ker nam v trenutnem položaju (izkušenj imamo zdaj več kot preveč) ne preostane nič drugega, kakor da v teh težnjah začnemo z instrumentali gospodarske politike spodbujati naložbe v te zmogljivosti.

Ljubljana je s predlogom družbenega dogovora o organiziranju preskrbi mesta s kmetijskimi prehrabeniimi proizvodi ponudila ostalim našim industrijskim centrom, kjer so zagate okrog organiziranja družbene prehrane delavcev in občanov še zmerom precejšnje, recept, kako na samoupravnih osnovah priti do konstitutirane, dolgoročno zasnovane preskrbe s kmetijskimi prehrabeniimi proizvodi.

Prav zavoljo teh spoznanj je

dobrodošel predlog sindikatov, da samoupravno organiziramo in povežemo vse dejavnike, ki so odgovorni, tako za povečevanje v slovenskem agroživilstvu, kot pogoju za doseg osnovnih temeljev družbene prehrane na eni ter za zdravo, kakovostno in ceneno prehrano na drugi strani. Dokler ne bomo prišli do tega, so iluzorna domala vsa pričakovanja o ureditvi zasnov razvojnega načrta družbene prehrane in preskrbe v obdobju 1976/1980.

Dejstva opozarjajo

Očitno je, da je nepovezanost proizvajalcev hrane, gostinskih obratov in potrošnikov več kot ugodna za razvijanje najrazličnejših dobičkarskih apetitov, ki pa zadnje čase postajajo že nenasitni. Kljub temu pa, tako so ugotovili tudi na seji predsedstva RS ZSS, še vedno nismo uspeli organizirati cene-nega in kakovostnega prehranjevanja delavcev in občanov izven doma, niti toplih obrokov med delom. Ta spoznanja veljajo v precejšnji meri tudi za Center, kjer se zlasti manjše delovne organizacije (zad-

njič smo to n. pr. slišali v Elitni konfekciji Novost, takih primerov pa je še veliko več), skušajo rešiti probleme okoli organizirane prehrane na vrsto sprejemljivih in nesprejemljivih načinov. Tako podjetja, ki imajo več obratov, raztresenih, bodisi po ostalih mestnih ali v drugih občinah, organizirajo tople obroke za svoje delavce po različnih gostinskih obratih, ki pa nudijo usluge (beri: hrano) izključno skozi prizmo svoje gospodarske računice.

Že podatke, da smo v republiki v minulih petih letih kar za 32 odstotkov povečali sredstva, vložena v rast življenjske ravni zaposlenih zgovorno pričča o družbeni skrbi za našega delavca in občana, vendar pa nas istočasno v vsi resnostjo opozarja, da se z združenimi močmi čimprej lotimo izdelave srednjeročnega načrta razvoja družbene prehrane in preskrbe. Le tako bomo prišli na zeleno vejo, zlasti ob dejstvu, da brez sočasne akcije na obeh frontah (naporih za samoupravno povečevanje in združevanje agroživilstva ter s tem v zvezi s hotenji za organiziranje kakovostne, predvsem pa cenene prehrane), ni mogoče pričakovati v prihodnjem obdobju večjih premikov, čeprav je vse, kar smo dosedaj napravili na področju družbene prehrane delavcev in občanov, vredno vse pohvale in posnemanja.

IVO VIRNIK